

„Kodex raketového modeláře“

Svazu modelářů České republiky (dále jen „SMČR“), s vědomím, že k jeho základním povinnostem patří vést své členy při modelářské činnosti k předcházení škodám na zdraví, majetku a životním prostředí vydává tento „Kodex raketového modeláře“ (dále jen „KODEX“), který je považován za základ bezpečného provozování modelů raket a raketových kluzáků.

Bez ohledu na schopnosti každého jednotlivého modeláře a technické parametry modelu raket a raketových kluzáků musí modelář počítat s tím, že provozem modelu může být způsobena škoda. S uvážením tohoto nebezpečí musí dodržovat nejen pravidla, která jsou stanovena obecnými právními předpisy, ale i zvláštní pravidla, která umožní dosáhnout přijatelné úrovně bezpečnosti při provozu modelů.

Cílem KODEXu je

- předložit obecná pravidla chování raketových modelářů
- informovat o možných rizicích provozu modelu raket a raketových kluzáků a stanovit pravidla pro předcházení jejich vzniku nebo jejich minimalizaci
- dodržováním pravidel podpořit zajištění bezpečnosti leteckého provozu
- napomáhat raketovým modelářům porozumět problematice provozu civilního letectví
- zvyšování ochrany zdraví, majetku, přírody a životního prostředí
- posílit obecnou důvěru v bezpečnost provozu modelů na území ČR, ale i ve světě

SMČR vyzývá všechny své členy sdružené v odbornosti raketových modelářů, ale i další své členy sdružené pod jinými odbornostmi, kteří ve svém volnu provozují modely, k dodržování tohoto KODEXu. SMČR zároveň vyzývá všechny ostatní osoby, které ve svém volnu provozují modely raket a raketových kluzáků, aby se k dodržování tohoto KODEXu dobrovolně přihlásili, případně aby se alespoň inspirovali v základních otázkách bezpečnosti provozu modelu letadla.

Zákonné předpisy a pravidla pro provoz raketových modelů

Základním předpokladem je vědomí, že za provoz modelu zodpovídá a případné důsledky plynoucí z jeho provozování nese provozovatel - pilot modelu.

Na provoz modelů raket a raketových kluzáků se přímo nebo nepřímo vztahuje řada obecných právních a oborových předpisů.

Obecná úprava obezřetného chování a důsledky vzniku případné škody při provozu modelů raket a raketových kluzáků jsou obsaženy v zákonu č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku v platném znění.

Současná právní úprava civilního letectví a státní správy na úseku civilního letectví je obsažena v zákoně č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o civilním letectví“) a jeho prováděcím předpisu, jímž je vyhláška č. 108/1997 Sb., kterou se provádí

zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Na provoz modelů rakety nebo raketového kluzáku s maximální vzletovou hmotností nad 20kg se vztahuje zákon č. 49/1997 Sb, o civilním letectví, v platném znění a příslušné prováděcí předpisy, které na takový model pohlíží podle § 52 jako na letadlo bez pilota.

Na provoz modelů rakety nebo raketového kluzáku pro soutěžní účely a pořádání soutěží modelů rakety nebo raketového kluzáku se vztahuje Sportovní řád FAI, část 4 – letecké a raketové modelářství a Sportovní řád České republiky pro raketové modeláře (dále souhrnně jen „Pravidla“).

Pro účely tohoto KODEXU se modelem rakety nebo raketového kluzáku rozumí:

- model rakety nebo raketového kluzáku určený pro sportovní a rekreační vyžití občanů, který je
  - těžší vzduchu
  - omezených rozměrů
  - s motorem
- model rakety a raketového kluzáku, který
  - není schopen nést člověka
  - nelze provozovat mimo vid pilota
  - není provozován za účelem zisku

Tímto se model rakety nebo raketového kluzáku zásadně odlišuje od bezpilotních prostředků vyvinutých pro komerční, vládní, vojenské účely nebo vědecký výzkum.

Obecné zásady létání s modely

- Za rekreační létání se považuje nejen létání „pro radost“, ale i tréninkové lety s modely určenými pro sportovní účely, konané mimo organizované soutěžní akce pořádané pod hlavičkou organizací sdružující raketové modeláře.
- Za sportovní létání se považují nejen jednotlivé soutěžní lety, ale i tréninkové a jiné lety, konané v rámci organizované akce pořádané pod hlavičkou organizace sdružující raketové modeláře.
- Lety s modelem modelář provádí jen takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti nejen osob a majetku na zemi, ale i ostatních účastníků letového provozu.
- S výjimkou, kdy tak povolí provozovatel letiště, se lety modelu rakety nebo raketového kluzáku nesmí provádět v bezprostřední blízkosti civilního nebo vojenského letiště.
- Při létání s modelem v blízkosti letiště je povinností modeláře oznámit začátek létání na stanoviště řízení letového provozu a vyžádat si jeho souhlas s provozem modelu. Na stanoviště řízení letového provozu oznámí i ukončení létání s modelem.
- Lety modelů modelář neprovádí v zakázaných, omezených a nebezpečných prostorech a ochranných pásmech. Modelář získá a pravidelně aktualizuje informace o těchto podmínkách v místě, kde hodlá provádět lety s modelem letadla, z veřejně dostupných zdrojů.

- Model rakety nebo raketového kluzáku se nesmí použít k přepravě nebezpečných látek nebo zařízení, které by mohly způsobit obecné ohrožení.
- Model rakety nebo raketového kluzáku se nesmí použít ke shazování předmětů za letu, které by svojí povahou mohly způsobit škodu na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.
- Modelář musí trvale udržovat vizuální kontakt s RC raketovým kluzákem, přičemž i bez použití optických pomůcek musí být schopen rozpoznat přesnou polohu modelu ve vzduchu.
- Modelář, který řídí raketový kluzák, musí sám nebo s pomocí další osoby trvale sledovat okolí a letový provoz, přičemž musí dávat přednost velkým letadlům a včas se jim vyhýbat.
- Pokud má modelář pochybnosti o své schopnosti dokončit bezpečně let nebo zjistí okolnosti, které by mohly vést k ohrožení letu raketového kluzáku, osob a majetku na zemi nebo ostatního letového provozu, musí let modelu raketového kluzáku v nejkratší možné době bezpečně ukončit. V případě, kdy by pokusem o bezpečné ukončení letu modelu mohlo dojít k ohrožení osob a majetku na zemi nebo ostatního letového provozu, musí se pokusit navést model raketového kluzáku na místo, kde k ohrožení nedojde a model raketového kluzáku případně obětovat.
- Lety modelů se nedoporučuje provádět v noci nebo za snížené viditelnosti.
- S ohledem na technické parametry, zejména na hmotnost a rychlost modelu, by měl modelář při létání dodržovat bezpečné vzdálenosti od osob a majetku na zemi nebo ostatních účastníků letového provozu.
- Modelář nebude provozovat svůj model pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, které by mohly negativně ovlivnit jeho schopnost při ovládnutí modelu.

Pořádání organizovaných akcí

- Při sportovním létání s modelem musí modelář dodržovat bezpečnostní opatření stanovená pravidly a řídit se místními a doplňkovými bezpečnostními pravidly a pokyny vyhlášenými pořadatelem organizované akce.
- Organizovanou akcí se rozumí nejen organizace a zajištění soutěže, ale i organizace a zajištění soustředění, propagačního vystoupení a setkání modelářů, organizací sdružující raketové modeláře
- Pořadatel organizované akce je povinen zajistit pro její pořádání vhodnou plochu odpovídající zákonům, pravidlům, účelu a předpokládanému rozsahu pořádané akce.

- Pořadatel organizované akce je povinen poskytnout účastníkům informaci o sjednaných výjimkách, místních a doplňkových bezpečnostních opatřeních.
- Pořadatel organizované akce, která může svým provozem zasáhnout do chráněného prostoru civilního nebo vojenského letiště, je povinen o této akci informovat provozovatele letiště a domluvit s ním případná doplňková bezpečnostní opatření.
- Při pořádání organizovaných akcí je povinností pořadatele vytýčit zřetelně jednotlivé prostory pro všechny zúčastněné osoby v odpovídajících bezpečných vzdálenostech .
- V případě, kdy provoz modelů v souvislosti s akcí přesahuje svým charakterem obvyklé meze, poskytne pořadatel organizované akce včas Úřadu pro civilní letectví informaci obsahující předpokládané parametry modelářského provozu (průměrné a maximální charakteristiky modelů, hustotu provozu, rozměry využívaného vzdušného prostoru, atd.) a domluví případná doplňková bezpečnostní opatření (např. vyznačení využívaného prostoru na zemi zřetelně viditelné ze vzduchu).
- Modelář při létání s modelem rakety nebo raketového kluzáku v rámci veřejného vystoupení musí dodržovat bezpečnostní opatření, místní pravidla a pokyny vyhlášené pořadatelem veřejného vystoupení.

Konkrétní zásady létání s modely

- Raketové modely jsou rozděleny do především podle způsobu pohybu ve vzdušném prostoru a to:
  - volné modely
  - radiem řízené modely
- Podle hmotnosti patří modely raket a raketových kluzáků do 20ti kg vzletové hmotnosti
- Konkrétní zásady, bezpečnostní, stavební a soutěžní pravidla pro raketové modely do vzletové hmotnosti 20 kg jsou obsaženy v dokumentech Svazu modelářů České republiky:
  - Sportovní řád Klubu raketových modelářů České republiky se řídí dle sportovního řádu FAI
  - Sportovní řád FAI (Sporting Code FAI) sekce 4 – obsahuje bezpečnostní, organizační, stavební a soutěžní pravidla pro konání mezinárodních soutěží. Začíná obecnou částí, která specifikuje všechna pravidla a postupy spojené s činností leteckých a raketových modelářů a následují pravidla pouze pro raketové modeláře.